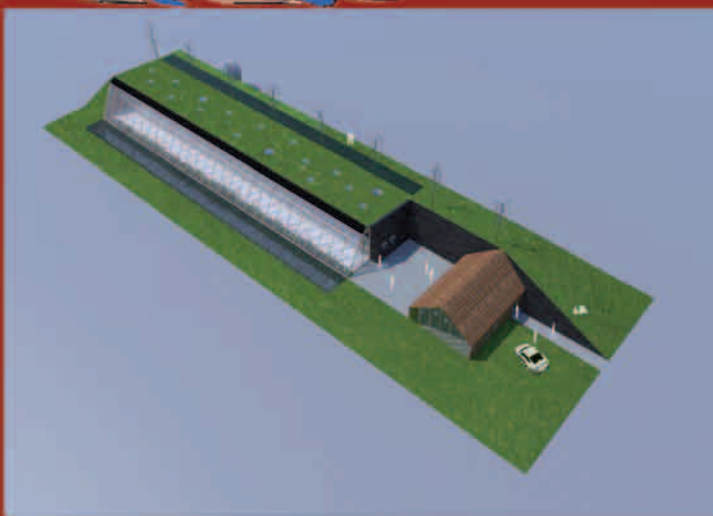

Milieu

Dichterbij

De MEGAFOON is een Nieuwsbrief van de Stichting Milieu Dichterbij (SMD) en de Vereniging Tegen Milieubederf (VTM)

Stichting Milieu Dichterbij
K.v.K. nr.: 24379846, opgericht 28-06-05
Bezoek adres: Coolsingel 57, 3012 AB Rotterdam
Postadres: Postbus 21690, 3001 AR Rotterdam
Telefoon: 010- 4771874
E-mail: info@milieudichterbij.nl
Website: www.milieudichterbij.nl
Bestuur SMD: Lilian van der Horst,
voorzitter / secretaris
Ton Kurvers, penningmeester

Vereniging Tegen Milieubederf In en Om
het Nieuwe- Waterweggebied
K.v.K. nr.: 40385009, opgericht 14-11-1963, PB 773500 /
ABN AMRO 506943372

Postadres: Postbus 21690, 3001 AR Rotterdam
Telefoon: 010- 4771874
E-mail: vtm@vtm-milieu.nl
Website: www.vtm-milieu.nl
Bestuur VTM: Lilian van der Horst,
voorzitter / secretaris
010 415 11 88
Fred van der Drift, alg. bestuurslid
010 473 74 93
Ton Kurvers,
bestuurslid R.O., penningmeester
010 415 23 24

Bijdragen van: L. Venema, R. van der Drift,
L. van der Horst, Marga Jacobs,
Stichting Stop RW19/A4,
Johan van den Berg,
familie Hoogerbrugge

Eindredactie: R. van der Drift & L. van der Horst
Drukkerwerk: Nolin Uitgevers B.V.
www.nolin.nl

Verschijnt 4 keer per jaar in een oplage van 500 stuks en
wordt verspreid onder relaties, overheden en leden.

Rotterdam, Nr. 1 – 2010

Foto's op de kaft:

Linksboven: Klimaatark Barendrecht artist impression
Linksonder: milieules op het Libanon Lyceum
Rechtsboven: Thuis in Duurzaamheid
Rechtsonder: Klimaatark Barendrecht artist impression

Van de voorzitter

Bericht van de "Groene kant" van de Coolsingel 2

Algemeen

Klimaatark Barendrecht 3
Klimaattaal 5
Brief Meldpunt Leefmilieu aan minister Cramer 7
Opgelucht ademen 8

Stichting Milieu Dichterbij

Activiteiten

Stichting Milieu Dichterbij Actief! 9
Uitgevoerde projecten van SMD in het vierde kwartaal 2009 9
Energieproject in de gemeente Bernisse van start 10
Duurzaam Bedrijvenpark laat VO leerlingen meedenken 10

Vereniging Tegen Milieubederf

VTM-dossiers

A4 Midden-Delfland:
Eurlings wil er niets van horen / Eurlings wil alleen maar scoren 11
Planologische Kern Vergissing. Zijn boeren tegen natuur? 13
Identiteit, cultuur en traditie zijn gelinkt aan de agrarische sector 14
Stand van zaken Bochtafsnijding Delftse Schie 16

In memoriam Maarten Van Herk

17

Inspraak en rechtspraak

18

Wetenswaardig

Hommeles, voor elke natuurklus 19
HOME, de film/alarmkreet van Yann Arthus-Bertrand 19
TL buis eruit! Spaarbuis er in! 19

De VTM steunt u bij inspraak en actie

20

Aanmeld-bon

20

Doelstelling SMD

Stichting Milieu Dichterbij (SMD) is een voortzetting van het projectbureau Milieucommunicatie Rijnmond, destijds onderdeel van de Vereniging Tegen Milieubederf (VTM). De SMD wil een gezonde en duurzame samenleving bereiken door middel van een milieu-educatie en – communicatie aanbod aan de diverse doelgroepen in de samenleving. Het doel is via kennisoverdracht het milieubewustzijn te bevorderen. De SMD is een non-profit organisatie en werkt volgens de richtlijnen van het CBF-keur voor kleine organisaties.

Doelstelling VTM

De Vereniging Tegen Milieubederf (VTM) is in 1963 te Vlaardingen opgericht bij Koninklijk Besluit als Vereniging Tegen Luchtverontreiniging. De VTM behartigt statutair de belangen van de bewoners van Rijnmond en omgeving ten behoeve van een gezond leefmilieu. Zij zet zich in voor het behoud van natuur en het open landschap en tegen lucht-, water- en bodemverontreiniging en geluidshinder. .

BERICHT VAN DE 'GROENE KANT' VAN DE COOLSINGEL

Niet versombereren, wel versoberen

Klimaatseptici scoren momenteel vanwege de ontdekking van wat op het eerste gezicht een tikfout lijkt. Niet in 2035 zijn de Himalaya gletsjers gesmolten, maar in 2350. Goed nieuws, want nu wij ontzorgd zijn, kunnen we draconische klimaatmaatregelen doorschuiven naar onze kinds kinds kinderen. Wie dan leeft, wie dan zorgt! Wij dompelen ons zoals voorheen in het comfortabele Zwitserleven gevoel. Of staat het collectieve milieubewustzijn nog steeds in de alarm -stand?

Behalve media aandacht heeft de historische tikfout inderdaad geen versoepeling van het klimaatbeleid tot gevolg. Sceptici zullen opmerken dat de klimaathype een hausse aan werkgelegenheid voor klimaatprofessionals heeft opgeleverd. Inderdaad zijn bureau organisaties voor Climate Panels en Klimaat Initiatieven zijn opgericht, klimaatmarkten, symposia en conferenties georganiseerd. Met plots beschikbare studiebeurzen bedachten aankomende wetenschappers en technici slimme oplossingen voor energiebesparing en aanpassingen aan weers-extremen. Zij hebben een denken ingang gezet die de starheid: economie versus ecologie, lijkt te doorbreken.

De maatschappelijke lasten van 'economie ten koste van ecologie' zijn door klimaatwetenschappers inzichtelijk, haast tastbaar gemaakt. Weliswaar met het sombere toekomst-scenario van "New Orleans in de Polder" in het achterhoofd, dienen zich voortdurend verrassende innovatieve en creatieve toekomstperspectieven aan om overstromingen dit te voorkomen. De trend "Bereid je voor op het volgende niveau" buigt niet voor de teneur van klimaatseptici. Van duurzame ideeën als amfibisch bouwen, groene daken, meer graszoden en minder bestrating, stadslandbouw en landbouw dicht bij de stad, knapt de omgeving immers zichtbaar op. Ongeacht of de zeespiegel 6 of 15 cm stijgt deze eeuw of gletsjers vroeger of later smelten; vast staat dat de invloed van de mens op de aarde, het weer en de natuur onomkeerbare veranderingen teweeg brengt. Aan die veranderingen passen wij ons aan.

Hergebruik is inherent aan de nieuwe denkwijze. Re-use, re-cycle, re-think, re-build, enz. Hoewel, zo nieuw is die instelling niet. Tien jaar geleden nog gold 'ons ben zinig' als het kenmerk van de Nederlandse volksaard. Die soberheid was een deugd, waar niemand somber, wel rijker van werd. Om de komende decennia de uitstoot van CO2 terug brengen naar het niveau van 1996, is verandering van de wegwerp- en overconsumptie mentaliteit nodig. Soberheid, niet zozeer uit noodzaak, maar omdat het vernieuwend en spannend is en bovendien beter voor onze mentaliteit en portemonnee. Parallel aan het eigenbelang loopt de mondiale agenda. Bos citeerde Sarkozy die zei: "Onze welvaart wordt niet slechts bepaald door wat ieder in zijn eigen portemonnee overhoudt, maar minstens zozeer door wat wij gezamenlijk investeren in onze gezamenlijke

Bericht van de Coolsingel

toekomst". Deze elementen van vernieuwing en gezamenlijkheid tekenen de huidige opwaardering van milieu onderwijs. 'Elke slimme jongen of meid is op zijn toekomst voorbereid', is de inzet van rijk, provincies en milieu centra. Een financiële aanmoediging haalt gemeenten over om de kosten van milieulesen vast op de begroting te zetten. Het zijn vooral kleinere gemeenten die nu neigen tot bezuinigingen op milieuzaken, voor zover zij daar al beleid voor hebben. Klimaatinitiatieven van de grotere buurgemeenten ten spijt: wie opgroeit in de zuidelijke regio krijgt minder kans zich voor te bereiden op een veranderende toekomst dan wie naar school gaat in gemeenten waar de wethouders al tekenden voor duurzame ontwikkeling. Samenwerkingsverbanden tussen onderwijsinstellingen, bewoners, gemeenten en Milieu Dichterbij werken aan het recht trekken van deze scheefgroei.

Vanuit de kruisbestuiving tussen klimaatinitiatieven en creativiteit, zuinig gebruik van land en energie, materialen en mensen, is het idee van de Klimaatark voor Barendrecht ontstaan. Het scenario van New Orleans in gedachten is het een 'dijk van een gebouw' en tegelijk een gebouw in een dijk. Zowel klimaatneutraal als klimaatbestendig. Bezoekerscentrum, klimaatexpo en een aansprekende locatie voor bijeenkomsten onder één - aarden- dak. Onlangs is het businessplan gepresenteerd aan de Barendrechtse gemeenteraad en enthousiast ontvangen. De rondgang langs mogelijke partners gaat nu van start. Op samenwerking aan CO2 reductie kan immers geen klimaatsepticus tegen zijn.

KLIMAATARK BARENDRECHT

De 'Klimaatark' is de Nederlandse versie van het Amerikaanse Earthship concept. De naam is gekoppeld aan het Bijbelse verhaal over het redden van levens in geval van een zondvloed. De bouw is zowel klimaatneutraal en klimaatbestendig. De Klimaatark wordt gebouwd op een dijk, die oprijst vanuit het vlakke land van de Zuidpolder in Barendrecht. Gelijk een bak, een schuilplaats wanneer de zeespiegel onverwacht en ongecontroleerd stijgt. De bouwmaterialen worden "geoogst", verzameld in de omgeving. De locatie is een voorbeeld van duurzaam landgebruik, namelijk hergebruik van delen en erf van een voormalige boerderij.

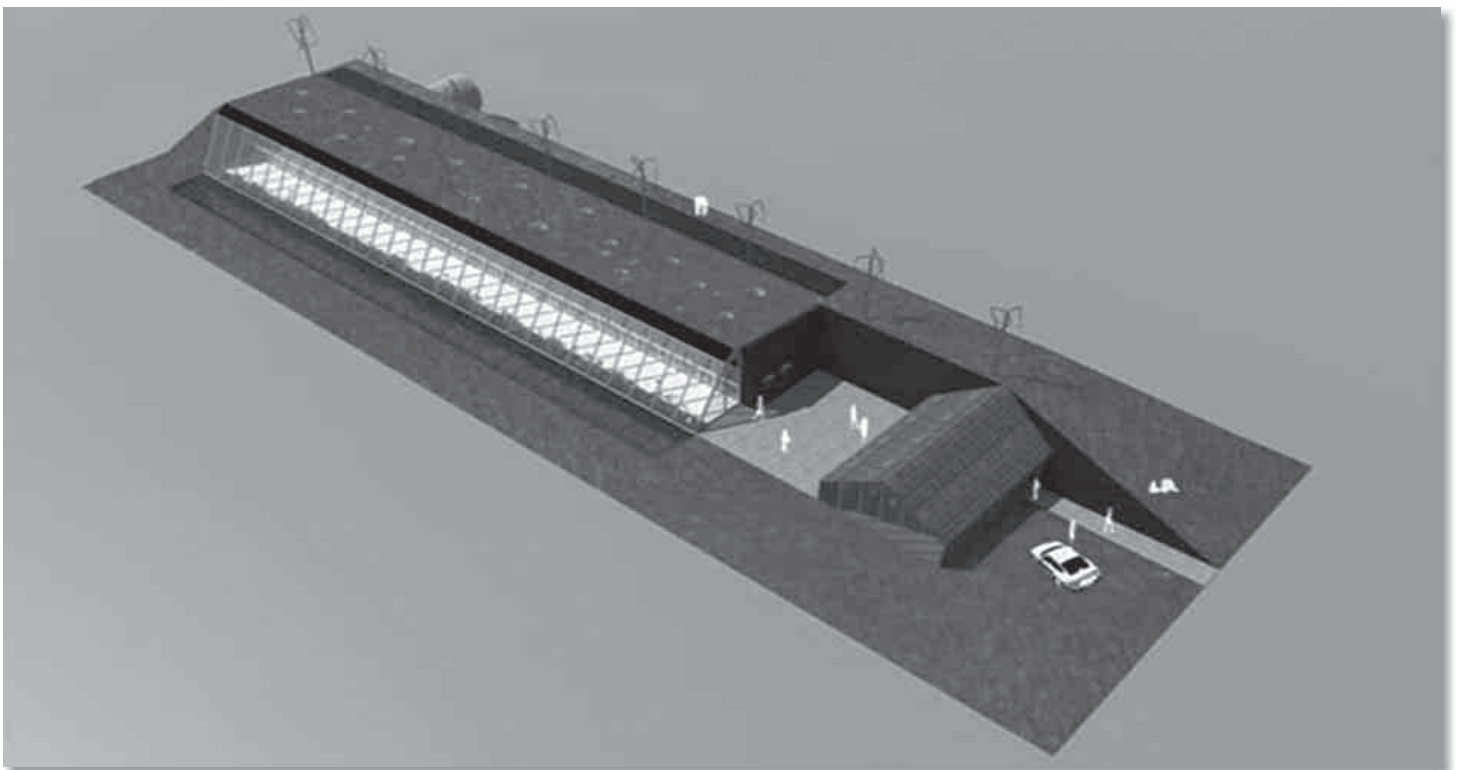
Er zijn nauwelijks nieuwe materialen nodig of investeringen hierin: dit is een garantie van 100% klimaatneutraliteit. Door deelname van het bedrijfsleven in het kader van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen draagt de Klimaatark bij aan een brede duurzame ontwikkeling in Zuid-Holland. De Klimaatark is tevens CO2 neutraal in gebruik door toepassing van innovatieve systemen en technieken. Deze slimme technieken voorzien gebruikers van elektriciteit, een aangenaam binnenklimaat, schoon water en eventueel ook voedsel.

De warmte van het invallende zonlicht door de schuine opstelling van glazen ramen wordt opgeslagen in de achterwand. Deze bestaat uit gestapelde met aarde gevulde autobanden versterkt met een aarden wal. 's Nachts of in het koude seizoen wordt de verzamelde warmte teruggegeven aan de functionele ruimtes. Energie voor apparatuur wordt opgewekt door zonnepanelen en windmolens op het

dak. Zonne-energie is niet altijd beschikbaar, het aanbod van windenergie op het vlakke land is wel verzekerd. Ongebruikte energie wordt opgeslagen in een ingenieus systeem: regenwater wordt opgepompt en opgevangen in een ondiepe geul op het grasdak. Het neerstortende water activeert een turbine (op een gewenst moment) die additionele elektriciteit opwekt. Je kunt hier spreken van een 'natuurlijke accu'. Regenwater wordt ten volle benut in verschillende systemen en geregeld door een Water Organizing Module (W.O.M.). Op die manier hoeft alleen drinkwater te worden aangevoerd.

Voor de bouw en exploitatie van dit unieke gebouw is een business plan opgesteld door een onafhankelijk adviesbureau. De stichting Milieu Dichterbij ontwikkelde het concept van de Klimaatark samen met '2012 Architecten' uit Rotterdam en 'Van Binnen natuurlijk wonen' eveneens uit Rotterdam. Door het Nederlands Instituut voor Bouwbiologie en -Ecologie (NIBE) is het bouwwerk doorberekend met het rekenprogramma Greencalc. Het blijkt dat de Klimaatark negenmaal minder milieubelasting veroorzaakt dan een gewoon gebouw. Een theehuis en bezoekerscentrum completeert de multifunctionaliteit van het bouwwerk waardoor het ook geschikt is voor recreanten en passanten in het omringende recreatiegebied.

De buitenruimte heeft diverse ontwikkelmogelijkheden van aantrekkelijke educatieve tuinen, beplanting en inrichting. De Klimaatark is ontwikkeld volgens de wensen van de gemeente Barendrecht. Het concept is aan te passen aan andere lokale omstandigheden en eisen.

Klimaatark

KLIMAATTAAL

Voor de leek is het soms niet meer te volgen. De klimaatop in Kopenhagen leek soms een aaneenschakeling van klimatologisch abacadabra. Tijd voor een klimaatabc.

Het klimaat verandert. Nu nog het beleid

Adaptatie

Het aanpassen aan klimaatverandering. Voorbeelden daarvan zijn: het bouwen van dijken, je voorbereiden op extreme weersomstandigheden, bijvoorbeeld betere afvoer van regenwater tijdens stortbuien. Of, in een steeds droger klimaat: overgaan van het houden van koeien op het houden van kamelen. De arme landen hebben veel geld nodig voor adaptatie.

BAP

Balie Actie Plan. Dat zijn de afspraken die gemaakt zijn tijdens de grote VN-klimaatconferentie op Bali in 2007. De plannen van toen moeten nu in Kopenhagen leiden tot een akkoord of verdrag.

Biomassa

Biomassa is al het organisch materiaal aan het oppervlak van de aarde. (dood en levend) Voorbeelden: houtsnippers, koolzaad, dierlijke mest, gft. De term wordt gebruikt in verband met het produceren van biobrandstoffen. Bij de verbranding van organisch materiaal komt veel energie vrij en het hoeft niet eerst in iets anders te worden omgezet. Het is duurzaam; tijdens de productie van biomassa wordt evenveel CO₂ opgenomen als er later (bij verbranding) wordt afgestaan.

Broeikaseffect

De aarde wordt verwarmd door de zon. De atmosfeer kaatst een deel van de zonnestrallen terug, de ruimte in. Een ander deel bereikt het aardoppervlak en verwarmt de aarde. Ook die warmte wordt weer teruggekaatst, maar een deel wordt tegengehouden door zogeheten 'broeikasgassen'. Broeikasgassen zijn natuurlijke gassen als waterdamp en CO₂ die een warme deken om de aarde heen leggen. Dat effect is het broeikaseffect. Zonder het natuurlijke broeikaseffect zou het ijskoud zijn op aarde. -18 graden, in plaats van de huidige +15. Dus moeten we eigenlijk blij zijn met het broeikaseffect. Maar volgens de klimatologen is het evenwicht nu verstoord; de mens heeft de afgelopen eeuw extra broeikasgassen in de atmosfeer gepompt, waardoor het opwarmende effect is versterkt.

Broeikasgassen

Broeikasgassen zijn gassen die bijdragen aan de opwarming van de dampkring. Dit zijn de belangrijkste:

- Kooldioxide (CO₂): het bekendste en belangrijkste broeikasgas. (zie CO₂)
- Methaan (CH₄) draagt wereldwijd voor ongeveer 20 procent bij aan het versterkte broeikaseffect. Een grote bron van methaan is de veeteelt. Andere bronnen: vuilstortplaatsen, rijstbouw, moerassen en olie- en gaswinning.
- Lachgas (N₂O) is een gasvormige stikstofverbinding. De uitstoot is relatief klein, maar één molecuul N₂O blijft wel 150 jaar in de atmosfeer. Het broeikaseffect is daardoor 310 keer sterker dan dat van koolstofdioxide. Lachgas is half natuurlijk: het komt vrij uit bodem en water, maar ook bij de verbranding van fossiele brandstoffen, bij de productie van kunststoffen en in de landbouw.

CCS

Carbon Capture en Storage; oftewel in gewoon Nederlands: CO₂-afvang en -opslag. Het broeikasgas CO₂ kan in de industrie of bijvoorbeeld bij elektriciteitscentrales worden afgevangen en ondergronds worden opgeslagen. Dan komt er dus niet meer in de lucht. De techniek staat nog een beetje in de kinderschoenen en de meningen erover lopen nogal uiteen; de een ziet het als dé oplossing voor het klimaatprobleem, anderen vinden dat nog niet bewezen is dat het een definitieve en veilige oplossing is.

CDM

Clean Development Mechanism. Een regeling die voorkomt in het Kyoto Protocol. Landen die hun uitstoot moeten verminderen mogen die doelstelling ook zien te bereiken door de uitstoot in arme landen te verminderen. Redenering hierachter is dat het niet uitmaakt waar ter wereld je iets doet om klimaatverandering tegen te gaan: alle kleine beetjes helpen. Voorbeelden van CDM is bijvoorbeeld: een rijk land steekt geld in een project voor windenergie in een arm land. Volgens Natuur en Milieu wordt er nogal de hand mee gelicht:

COP 15

Alle VN-conferenties hebben een nummer. COP betekent Conference of Parties. En het is de 15e keer dat zo'n conferentie plaats vindt. Tegelijkertijd zijn er in Kopenhagen ook andere groepen bij elkaar, bijvoorbeeld de partijen die vergaderen over het Kyoto Protocol dat in 2012 afloopt. Zij heten dan weer CMP5: "Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Kyoto Protocol" en – inderdaad- voor de vijfde keer bijeen.

CO₂

Koolstofdioxide (CO₂): het bekendste en belangrijkste broeikasgas. CO₂ is in wezen onschuldig. Het komt van nature in de lucht voor; is onzichtbaar en reukloos, en maakt deel uit van een natuurlijke kringloop. Het overschot aan CO₂ ontstaat door verbranding van fossiele brandstoffen zoals olie, gas en kolen. (zie verder broeikaseffect)

CO₂ credits of 'carbon credits'; uitstootrechten

Bedrijven die CO₂ uitstoten kunnen dat alleen doen als ze uitstootrechten hebben. Elk uitstootrecht is goed voor 1 ton CO₂-uitstoot. Als het bedrijf méér CO₂ wil uitstoten, dan moet het op de vrije markt extra CO₂-rechten aankopen. Een uitstootrecht kostte in 2008 nog rond de 20 à 25 euro per stuk, maar inmiddels ligt die waarde zelfs onder de 15 euro. (mede door de economische crisis) zie ook: emissiehandel

EMISSIE: ZIE UITSTOOT

ETS/emissiehandel

Afkorting die wordt gebruikt voor het systeem van Europese emissiehandel. Europa heeft sinds 2005 een systeem van emissiehandel ingevoerd. Bedrijven en energieleveranciers kregen een plafond opgelegd voor de hoeveelheid CO₂ die ze mogen uitstoten. Bij het begin kregen bedrijven de uitstootrechten gratis toegekend. Elk uitstootrecht staat voor 1 ton CO₂-uitstoot. Als het bedrijf méér CO₂ wil uitstoten, dan moet het op de vrije markt extra CO₂-rechten aankopen. Bedrijven die investeren in groene energie kunnen hun teveel aan uitstootrechten verkopen. De meeste bedrijven hebben momenteel genoeg uitstootrechten, mede door de economische crisis en dus werkt deze stimuleringsmaatregel niet zo goed... Maar volgens analisten zal dat later weer veranderen.

IPCC

Intergovernmental Panel on Climate Change, oftewel: het klimaatpanel van de Verenigde Naties. Ongeveer eens in de 5 jaar komt dat panel met een rapport. Doel is om de internationale politiek te voorzien van wetenschappelijke informatie over klimaatverandering. Bij de opstelling van de rapporten van het IPCC zijn wereldwijd duizenden wetenschappers betrokken. De Nederlandse afdeling is het PCCC: Platform Communication on Climate Change (Klimaatportaal).

Joint Implementation (JI)

Joint Implementation. JI is een vorm van CDM (zie CDM) voor industrielanden onderling. Zo kan het bijvoorbeeld goedkoper zijn om een nieuwe elektriciteitscentrale voor biomassa te bouwen in Oost-Europa dan in Nederland.

Mitigatie

Zo worden de maatregelen genoemd om klimaatverandering tegen te gaan, door de hoeveelheid broeikasgassen in de lucht te verminderen. Voorbeelden zijn: minder uitstoten, CO₂-afvang en -opslag of het tegengaan van ontbossing. (bomen nemen nl. CO₂ op, hak je ze om dan komt er weer meer CO₂ in de lucht).

Ppm

Letterlijk: parts per million. Een op de miljoen deeltjes dus. (vergelijk met procent: een op de honderd en promille: een op de duizend) De term wordt gebruikt om uit te drukken hoeveel Co₂ er in de lucht zit. Dus het aantal deeltjes CO₂ in 'een ruimte' met 1 miljoen andere luchtmoleculen. De atmosfeer van de aarde bevat tegenwoordig ongeveer 390 ppm koolstofdioxide (jan 2009). Deze concentratie neemt jaarlijks toe. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het grootschalige gebruik van fossiele brandstoffen, maar ook ontbossing speelt een rol. Voor het begin van de industriële revolutie was de concentratie ongeveer 280 ppm.

Reductie

Het terugbrengen van de uitstoot van broeikasgassen. De CO₂-reductie vormt de basis voor het klimaatbeleid. Afspraken dus over hoeveel minder een land zal uitstoten. Dat soort afspraken zijn al in Kyoto gemaakt. Maar nu moeten er nieuwe reductie-afspraken worden gemaakt. Voor Kopenhagen is flink hoog ingezet: alle geïndustrialiseerde landen moeten emissiereducties opgelegd krijgen van tenminste 25 tot 40 procent. Alle overige landen moeten de groei van hun uitstoot beperken met 15 tot 30 procent.

Uitstoot/emissie

Met uitstoot wordt bedoeld: het in de lucht brengen van broeikasgassen. Meestal wordt dat door de mens veroorzaakt: wij stoten CO₂ uit als we autorijden bijvoorbeeld. Maar ook koeien zijn beruchte uitstoters: zij ademen methaan uit en laten winden waar methaan in zit.

REDD

Weer een Engelse afkorting: Reduced Emissions from Deforestation and forest Degradation. Vertaald: verminderde uitstoot die wordt veroorzaakt door ontbossing en landdegradatie. Als landen afspreken om de ontbossing in hun land tegen te gaan, zouden ze daarvoor beloond moeten worden. Bomen nemen CO₂ op uit de lucht. Tijdens de klimaatonderhandelingen op Bali in 2007 is al afgesproken om in de toekomst ook het voorkómen van ontbossing en mogelijk het voorkomen van bosdegradatie en bosherstel te belonen via CO₂-credits. (zie CO₂-credits)

UNFCC

United Nations Framework Convention on Climate Change. Is de VN-organisatie die in 1992 is opgericht ten behoeve van wereldwijde emissiereductie van broeikasgassen in de strijd tegen klimaatverandering. Het staat sinds 1996 onder leiding van de Nederlander Yvo de Boer. Op dit moment zijn 192 landen lid van de UNFCC. Het UNFCC neemt de rapporten van het IPCC als leidraad voor de onderhandelingen. (zie IPCC)

Uit: NOS klimaatdossier

Onderstaande brief aan minister Cramer voor heldere informatie over luchtkwaliteit drukken wij af en onderschrijven de inhoud van harte.

Geachte mevrouw Cramer,

Zoals u weet vormt luchtkwaliteit een milieu-onderwerp waar veel Nederlanders zich sterk bij betrokken voelen. Veel mensen maken zich zorgen over de luchtkwaliteit op de plaatsen waar ze wonen, werken of naar school gaan. Gelukkig gaat het met de luchtkwaliteit steeds iets beter, jammer genoeg kan niet hetzelfde gezegd worden van de kwaliteit van de informatievoorziening erover.

Tot en met 2006 maakten gemeenten rapportages voor hun burgers

Tot voor kort maakten alle grote gemeenten ieder jaar een rapportage luchtkwaliteit en kleine gemeenten als er sprake was van overschrijdingen van de normen. Inwoners van de gemeenten en andere belangstellenden konden dan zien waar deze overschrijdingen plaats vonden en hoe de luchtkwaliteit in de rest van de gemeente was. De publicatie van deze rapporten over de jaren heen schiep een helder beeld van de ontwikkeling van de luchtkwaliteit en mensen waren in staat hun besluiten, bijvoorbeeld hun verhuisplannen, daarop te baseren. In de loop der jaren gingen steeds meer gemeenten over tot het digitaal rapporteren waardoor de informatie steeds beter toegankelijk werd.¹ Tot en met rapportagejaar 2006 vertoonde de toegankelijkheid van de rapportages luchtkwaliteit een stijgende lijn.

NSL inputgegevens niet beschikbaar

Met de invoering van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is aan deze situatie abrupt een einde gekomen.

In plaats van het maken van rapportages luchtkwaliteit rapporteren de gemeenten hun gegevens nu vertrouwelijk op een website van Infomil in een ict-programma ten behoeve van het NSL.² Maar deze gegevens zijn niet langer toegankelijk voor burgers. Citaat van deze site: *De gegevens en resultaten van de Rapportagetool zijn alleen toegankelijk voor wegbeheerders en haar eventuele verte-*

genwoordigers zoals milieudiensten en adviesbureaus en alleen mogelijk als u ingelogd bent. Wel wordt een klein deel van de informatie via een softwareprogramma, de Saneringstool³, beschikbaar gemaakt voor betrokken ambtenaren en is daar voor goed geïnformeerde leken ook te vinden. Deze gegevens zijn echter niet compleet, daarover later meer.

Gemeenten gestopt met maken rapportages luchtkwaliteit

Op veel punten is deze situatie een achteruitgang. Vrijwel alle gemeenten zijn gestopt met het maken van eigen rapportages luchtkwaliteit en informeren hun burgers niet langer rechtstreeks. De enkele gemeente die wel rapporteert voelt zich niet verantwoordelijk voor de gegevens die door VROM worden bekend gemaakt zoals blijkt uit het rapport luchtkwaliteit 2007 van de gemeente Rijnswoude op blz. 6: *"Wellicht ten overvloede wijst de milieudienst erop dat zij geen invloed heeft gehad op de resultaten die door VROM bekend zijn gemaakt. Er is alleen de mogelijkheid geweest om de invoergegevens in de rapportagetool te controleren en zondig aan te vullen of te corrigeren. Dit heeft de milieudienst gedaan. Eventuele vragen over de resultaten zullen wij dan ook aan Infomil moeten stellen."*

Rapportages gemeente blijven nodig

Het aanleveren van gegevens voor het NSL aan VROM kan geen vervanging zijn voor het maken van een eigen rapportage door gemeenten want:

- in het NSL ligt de nadruk op NO₂ en fijn stof (PM10) terwijl daarnaast ook over zwaveldioxide, benzeen, lood en koolmonoxide gerapporteerd moet worden (zie ook bijlage 1, waarin de relevante passages uit de Europese regelgeving worden geciteerd).
- de lokale effecten van scheepvaart, industrie en megastallen zijn in de Saneringstool niet terug te vinden
- de inputgegevens voor de Saneringstool zijn niet toegankelijk voor burgers en milieu-organisaties
- bij niveaus van fijn stof en NO₂ lager dan de overschrijdingsnormen treden gezondheidseffecten op, ook deze gegevens zijn daarom voor veel mensen relevant en verdwijnen in een tool die zich uitsluitend richt op overschrijdingsnormen.

Recht op informatie

Zoals geschetst is de informatievoorziening richting burger sterk verslechterd. Dit is niet conform de bedoelingen van de Europese regelgever en kan ook niet uw bedoeling zijn. Leefmilieu vraagt de minister de informatievoorziening over luchtkwaliteit blijvend te verbeteren. Het is belangrijk dat het voor iedereen transparant is wat de lokale luchtkwaliteit op dit moment is en op welke manier deze zich de komende jaren verder ontwikkelt.

*Was getekend,
Marga Jacobs, voorzitter en C. van Steen, secretaris*

¹ Zie op de site <http://www.lokalelucht.nl> voor de rapportages die door onze vereniging zijn verzameld

² <http://www.rapportagetool.nl/?menu=rapportage2008&sub=gegevens2008>

³ <http://www.saneringstool.nl/saneringstool.html>

OPGELUCHT ADEMHALEN?

Kunnen we opgelucht ademhalen na het symposium van de DCMR op 20 november 2009 over 40 jaar luchtmeetnet in de Rijnmond? Hierbij een kort verslag en een samenvatting uit de brochure van de DCMR.

'60

In de jaren zestig was de lucht in het Rijnmondgebied vies. Dit werd onder andere veroorzaakt door de toenemende industrie en de hoge concentraties van steden en verkeer in Zuid Holland.

In 1964 werd, bij koninklijk besluit, 'De Vereniging Tegen Luchtverontreiniging in en om het Waterweggebied' opgericht door een groepje intellectuelen, onder meer werkzaam bij Unilever en Shell.

Ze stuurden keurige, informatieve brieven aan politici en de industrie om hun zorgen te uiten over de slechte lucht. Mede door deze acties en initiatieven ontwikkelde het onderwerp luchtkwaliteit zich als een bestuurlijk thema. De eerste luchtkwaliteitsmetingen volgden in de jaren zestig.

De VTM stond aan de wieg van de strijd voor schone lucht en van de oprichting van de DCMR.

Leden van het eerste uur van de Vereniging Tegen Luchtbederf, later de Vereniging Tegen Milieubederf (VTM), kunnen zich deze tijd vast nog herinneren. Naast de intellectuele voorhoede schreef Lucas Reijnders als student biochemie in de jaren 60 in Vrij Nederland.

'70

In de jaren 70 stinkt het nog steeds in de Rijnmond. In 1970 roept het Openbaar Lichaam Rijnmond de smognoedtoestand uit. Kinderen in Vlaardingen worden van school naar huis gestuurd vanwege 'de bedorven atmosfeer'. De lucht is troebel en bewoners voelen zich niet veilig en realiseren zich dat ze zijn omringt door 'gevaarlijke bedrijven'. In de beginjaren word vooral zwaveldioxide en zwarte rook gemeten als indicator voor de luchtvervuiling door de zogenaamde 'snuffelpalen'. Om de vervuilde lucht te spreiden werden hoge schoorstenen gebouwd.

'80

In de jaren tachtig bleek dat de hoge fabriekspijpen het probleem alleen maar verplaatsten. Meren en bossen in Scandinavie en Duitsland verzuurden door lozing vanuit Nederland en het Verenigd Koninkrijk. De overheid ging zich, onder druk van de wetenschap en de publieke opinie, zorgen maken over andere vervuilende stoffen in de lucht. EEG breed kwamen er luchtkwaliteitsnormen voor SO₂, zwevende deeltjes, koolwaterstoffen, benzeen en smogveroorzakers. Ondanks de strengere maatregelen bleven Multinationals zich toch graag te vestigen in het Waterweggebied en het havengebied groeide.

'90

In de jaren 90 is de uitstoot van de industrie verminderd. De aandacht verschoof naar de sectoren scheepvaart en wegverkeer. Er kwam steeds meer wetenschappelijk onderzoek waaruit bleek dat fijnstof en andere luchtvervuilende stoffen een schadelijk effect hebben op de volksgezondheid. Er kwamen meetpunten in de stad en normen voor luchtvervuilende stoffen. Dit verplichtte overheden om jaarlijks rapportages te maken en nieuwe bouwplannen aan de luchtkwaliteit te toetsten. Milieugroepen grijpen de normen aan om succesvol te procederen tegen ongewenste megalomane bouwprojecten.

Het luchtmeetnet van de DCMR Milieudienst Rijnmond bestaat 40 jaar. Als eerste in Nederland startte het openbaar Lichaam Rijnmond in 1969 met het automatisch meten van de luchtkwaliteit. De afgelopen 40 jaar heeft het meetnet zijn nut bewezen. De lucht is schoner geworden. De meetgegevens bepaalden het ruimtelijke ordening beleid door te fungeren voor bestuurders, beleidsmakers en burgers als vinger aan de pols. Nog steeds worden de normen niet gehaald.

Gezondheidsrisico is te vertalen in het feit dat bewoners van het Rijnmond gebied een jaar korter leven als gevolg van langdurige blootstelling aan fijn stof. Hieruit blijkt maar weer dat het nog steeds broodnodig is dat de VTM het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) kritisch blijft volgen. De frustratie van de overheid en bouwbedrijven over het dwarsbomen van bouwplannen heeft geleid tot andere wetgeving (commissie Elverding). De milieuorganisaties en zeker de VTM blijven alert en benutten procedures en inspraak momenten. Voorlopig kunnen we dus nog niet achterover leunen en opgelucht ademhalen.

*Verslag van Lily Venema
Projectleider SMD, lid VTM.*

Toenemende industrie

ACTIVITEITEN

STICHTING MILIEU DICHTERBIJ ACTIEF !

Spreiding activiteiten
Stichting Milieu Dichterbij

1. **Westvoorne** / Regulier meerjarig NME programma *
 2. **Brielle** / Regulier meerjarig NME programma*
 3. **Rozenburg** / Regulier meerjarig NME programma*
 4. **Hellevoetsluis** / organisatie klimaatmarkt 2008 en 2009, mogelijk ook in 2010
 5. **Bernisse** / Regulier meerjarig NME programma*
 6. **Albrandswaard** / uitvoering Sarah's Wereld en afvallessen op zes basisscholen, afgesloten met wethouder Milieu.
 7. **Barendrecht** / regulier NME programma opgestart, aanbod bouw Klimaatark, natuuractiviteiten uitgevoerd op straatspeeldag 2009, Scholen voor Duurzaamheid op VO
 8. **Ridderkerk** / aanvulling NME op 6 basisscholen
 9. **Krimpen a/d IJssel** / afvaltentoonstelling en bijbehorende activiteiten op verzoek van v. Gansewinkel
 10. **Capelle a/d IJssel** / Sarah's Wereld op 2 basisscholen, project bezocht door burgemeester mevrouw J.J. van Doorne in hoedanigheid van voorzitter commissie Milieu van de Stadsregio.
 11. **Rotterdam** / 'Van Rommel tot Rijkdom' en 'Reine Lucht' op VO scholen, Thuis in Duurzaamheid (allochtonen en duurzaamheid)
 12. **Schiedam** / ondersteuning NME programma door uitvoering Sarah's Wereld op 4 basisscholen, slootexcursies.
 13. **Vlaardingen** / Scholen voor Duurzaamheid, Kies de Toekomst, Sarah's Wereld aangepast voor VO
 14. **Maassluis** / ondersteuning NME programma met 'Sarah's Wereld' op 9 basisscholen, Kies de Toekomst en duurzaamheidsproject
 15. **Midden-Delfland** / Sarah's Wereld op alle 8 basisscholen, afgesloten met wethouder Milieu, Scholen voor Duurzaamheid voor VO.
 16. **Westland** / gastles klimaatverandering op het VO
 17. **Pijnacker – Nootdorp** / 'Sarah's Wereld' in samenwerking met Papaver Delft
 18. **Lansingerland** / Scholen voor Duurzaamheid
 19. **Hoeksche Waard** / Scholen voor Duurzaamheid VO (Planoloog)
 20. **Dordrecht** / afvaltentoonstelling SMD ter ondersteuning van afvalproject
- * Sinds 1996 bestaat een meerjarige overeenkomst tussen SMD en de gemeenten Westvoorne, Brielle, Bernisse en Rozenburg (VPR) over de uitvoering van een NME programma. Het programma wordt samengesteld met milieubeleidsambtenaren en wordt aangeboden op alle basisscholen en VO scholen. Het betreft de onderwerpen natuur, energie, duurzaamheid, klimaat e.d. Tevens wordt roulerend jaarlijks een duurzame markt georganiseerd.

UITGEVOERDE PROJECTEN VAN SMD IN HET VIERDE KWARTAAL 2009

Werk in uitvoering

- Regulier NME programma VPR gemeenten
- Uitvoering project Sarah's Wereld op basisscholen

- in Maassluis in opdracht van en in samenwerking met de gemeente Maassluis
- Start NME programma in Barendrecht
- Start uitvoering project Sarah's Wereld in de gemeente Pijnacker Nootdorp in samenwerking met de Papaver uit Delft

Met dank aan en in opdracht van de VPR gemeenten, de gemeente Maassluis, Informatique, Cubord, Fonds 1818, Rabobank Delfland, gemeente Barendrecht

ENERGIEPROJECT IN DE GEMEENTE BERNISSE VAN START

Vorbereidende werkzaamheden voor project

In 2010 worden de basisscholen in de gemeente Bernisse benaderd om deel te nemen aan een energieproject dat wordt gefinancierd door Rijnmond Energie InterGen. Rijnmond Energie is de grootste onafhankelijke energieleverancier van Nederland. Ze heeft geen eigen netwerk maar levert aan energiebedrijf Eneco, die deze energie weer levert aan Nederlandse huishoudens en bedrijven. Rijnmond Energie opende in juni 2004 zijn deuren en is daarmee de jongste vestiging van het Amerikaanse moederbedrijf

InterGen. In totaal heeft InterGen wereldwijd twaalf energiecentrales, onder meer in Engeland, Mexico, Australië en de Filipijnen. Rijnmond Energie kan maximaal 800 megawatt produceren. Dat is 5 à 6 procent van de totale energievraag in Nederland. De energiecentrale is uitgerust met de modernste technologie, grotendeels geautomatiseerd en door het hoge rendement zo milieuvriendelijk mogelijk. Vooral dat laatste vindt InterGen erg belangrijk. Zo wordt er stroom geleverd aan enkele naastgelegen bedrijven, die daardoor weer milieuvriendelijker kunnen produceren. Het energieproject, dat wordt aangeboden aan groepen 5 en 6 van de basisscholen in de gemeente Bernisse, gaat in op de werking van elektriciteitscentrales (waar komt energie vandaan) en het gebruik van alternatieven.

Rob van der Drift

DUURZAAM BEDRIJVENPARK LAAT VO LEERLINGEN MEEDENKEN

Bedrijvenpark aan de noordrand van de Hoeksche Waard

Het nieuwe regionale bedrijvenpark aan de noordrand van de Hoeksche Waard wordt duurzaam van opzet. Dit is de intentie van de directie van het Bedrijvenpark Hoeksche Waard C.V. en de vijf gemeenten. Zij nodigen de leerlingen uit van alle scholen voor het voortgezet onderwijs van de Hoeksche Waard uit om mee te doen aan het project 'De Planoloog in de Hoeksche Waard' en zo ideeën te leveren hoe een bedrijventerrein duurzaam kan zijn. Stichting Milieu Dichterbij (SMD) werft de scholen en begeleidt het proces. Niet alleen het bedrijvenpark zal duurzaam worden, ook denken de leerlingen mee aan de duurzame inpassing in het Nationale Landschap. Het begrip duurzaam is vaag, daarom wordt aan de leerlingen gevraagd met concrete voorstellen te komen. Wellicht ligt hun eigen toekomst daar. Het Nationaal Landschap de Hoeksche Waard wordt gekenmerkt door openheid, polders, dijken en kreken. Oriëntatiepunten in dit landschap zijn dorpsgezichten, molens en boerderijen. De realisatie van een bedrijvenpark in het Nationaal Landschap schept verantwoordelijkheden. Veel aandacht gaat uit naar duurzame toepassingen op het gebied van energie, materiaalgebruik en veiligheid. Samenwerking en een integrale benadering voor het hele inrichtingsproces staan centraal. De ideeën van jongeren

kunnen verrassend en verfrissend zijn en vaak zeer goed toepasbaar. Leerlingen van het v.o. nemen deel aan het spannende en uitdagende project 'De Planoloog' met een grote realiteitswaarde. Speciaal voor de Hoeksche Waard is deze module door Stichting Milieu Dichterbij aangepast. Het is door het IVN ontwikkeld in het kader van "Scholen voor Duurzaamheid" (landelijk). SMD begeleidt de scholen bij de uitvoering, werft experts en organiseert het eindevenement. Er zijn modules voor de verschillende niveaus van het v.o., gebaseerd op de methodiek van "Verhalend Ontwerpen". Het project start met een brief van de directeur van het Bedrijvenpark waarin hij aan de leerlingen vragen om een plan te maken voor duurzame inrichting van het nieuwe regionale bedrijvenpark. Door deze opdracht verdiepen zij zich in duurzaamheids-, klimaat- en milieuvraagstukken. Daarbij duiken zij in de cultuurhistorie en hun eigen leefomgeving en oriënteren zich spelenderwijs op latere arbeidsmogelijkheden in de Hoeksche Waard. Kenmerkend voor verhalend ontwerpen is dat de leerlingen alles zelf *schijnen* te doen. Zij zoeken zelf informatie (boeken, bellen, email, internet) en raadplegen experts. Aan het eind van het project presenteren zij hun ideeën aan de directie van het bedrijvenpark, de CHW, betrokken bedrijven en andere genodigden. Het project loopt van februari tot eind april. Na de regionale afsluiting worden de leerlingen ook uitgenodigd om hun ideeën te presenteren op een feestelijke provinciale jongerenmanifestatie. Nu al zijn er toezeggingen van het Wellantcollege uit Klaaswaal en de RSG aan de Koninginneweg uit Oud Beijerland om mee te doen. Ook de Willem van Oranje doet met 3 vijfde klassen VWO mee. Dit schooljaar is gekozen voor een groeimodel. Scholen of klassen die nu niet meedoen worden uitgenodigd op de eindpresentatie om hen te overtuigen volgend schooljaar wel mee te doen. De uitvoering van 'De Planoloog in de Hoeksche Waard' wordt mogelijk gemaakt door het Bedrijvenpark Hoeksche Waard C.V. met steun van de Rabobank Hoeksche Waard.

Lily Venema

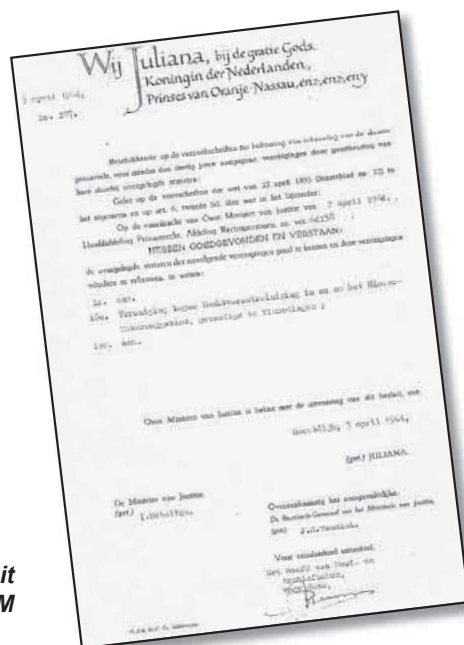

VERENIGING TEGEN MILIEUBEDERF

VTM 45 JAAR

De VTM bestaat 45 jaar. Met trots aangeduid als “de oudste nog bestaande milieuvereniging”. Kritische en capabele burgers waren het in Vlaardingen die de gezondheidsrisico’s van de kwalijke luchtverontreiniging onder de politieke aandacht brachten.

Koninklijk Besluit oprichting VTM

VTM-DOSSIERS

A4 MIDDEN-DELFLAND:

EURLINGS WIL ER NIETS VAN HOREN / EURLINGS WIL ALLEEN MAAR SCOREN

St. Stop RW19/A4

In 2009 heeft het kabinet besloten dat de A4 MD moet worden aangelegd. De Tweede Kamer heeft ermee ingestemd. Wij, van Stichting Stop RW19/A4, vinden dat een dom en onverantwoord besluit. Andere mogelijkheden (verbreding van de A13 = aanleg van de A13/A16, en de A4 met Vaart-variant) zijn door Eurlings stiefmoederlijk behandeld en weggeschreven. Bovendien is het plan van Eurlings op drie punten in strijd met de afspraken die in

juni 2006 zijn gemaakt met de streek: het IODS-convenant. En Rijkswaterstaat zegt het zelf: de weg lost de files in de streek niet op en het sluipverkeer door Midden-Delfland zal dus blijven. De peperdure weg (880 miljoen euro!!) lijkt er alleen maar te moeten komen omdat het een prestige-project is.

Eurlings durft de weg zelf een juweeltje te noemen. Hoe is het mogelijk. En: hoe is zo'n nutteloze nieuwe weg mogelijk in een tijd van klimaatverandering? De dokter zegt dat je moet afslanken – maar je neemt nog maar een nieuwe slagroomtaart...

Klimaatverandering: huh, speelt dat dan?

In de MER (milieu-effect-rapportage) van mei 2009 heeft het kabinet het aspect klimaatverandering volledig verwaarloosd. Het woord CO2 komt helemaal niet voor in dit milieुरapport! Het autoverkeer groeit de komende jaren nog enorm – maar Eurlings weigert de effecten op het milieu in beeld te brengen. Hoe is het mogelijk, vraag je je af. De verontrusting over de opwarming van de aarde is inmiddels overal enorm maar Eurlings is blind en doof. En de Tweede

Kamer vindt het goed. Daarom hebben we Eurlings op 10 september een kaartje aangeboden voor de film van Al Gore. In dezelfde MER stelt het kabinet dat men kan voldoen aan de "GZG", de geluid- en zichtgarantie zoals die geldt voor Midden-Delfland. Men doet dit met een dubieuze rekensom. Een opvallend onderdeel daarvan: men bereikt een halvering van het geluid (is: 3 decibel minder) omdat men rekent met materiaal dat voor bijna 100% geluidsabsorberend is.

Dat materiaal is echter nog nergens toegepast. Men vaart daarbij blind op informatie van een fabrikant. En die is voorlopig ook nog eens onbekend. Hoe is het mogelijk, vraag je je af. Op onze rapporten van maart 2005 en mei 2008 waarin we onderbouwd stellen dat de "GZG" bij lange na niet haalbaar is, heeft RWS bijna vier jaar lang niet willen reageren. Dat was gewoon een kwestie van niet willen, oftewel: obstructie.

A4 met Vaart

De variant A4 met Vaart (een snelweg in een tunnel met water bovenop het tunneldak) heeft nooit een eerlijke kans gehad van Eurlings. Zo lang als er serieus onderzoek is gedwarsboemd naar de haalbaarheid van de GZG (vier jaar!), zo snel (in een maand tijd!) was hij klaar met de conclusie dat de A4-met-vaartvariant te duur zou zijn en te veel vertraging zou geven.

Dat waren dus in feite bestelde onderzoeksresultaten. Dat hij daarbij, in alle haast, ook nog eens een grote rekenfout maakte, liet nog eens zijn vooringenomenheid zien. Deze A4-met-vaart-variant voldoet naar verwachting veel beter aan de afspraken zoals die in juni 2006 met de streek zijn gemaakt (het IODS-convenant), het A4-plan van Eurlings niet. De A4 met Vaart heeft wel de steun van de gemeenten Delft, Schiedam en Vlaarding en de Milieufederatie Zuid-Holland.

Duur en dom

De weg wordt peperduur: 880 miljoen euro voor 7 kilometer. Als hij echt zinvol zou zijn, zou je dat nog enigszins kunnen begrijpen. Maar: volgens Rijkswaterstaat zelf maakt hij geen einde aan de files in de streek. En dan blijft dus ook het sluipverkeer over de polderwegen door Midden-Delfland rijden want sluipverkeer ontwijkt files. En dat waren nu precies twee argumenten waarom die weg er zou moeten komen. Waarom doen we het dan nog?

Paardenmiddel: A4 in de Crisis- en Herstelwet

Als je geen sterke argumenten hebt en toch wilt doordouwen, moet je naar andere middelen grijpen. Dus nam het kabinet begin juni 2009 de Crisis- en Herstelwet (CHW) aan. Die moet ervoor zorgen dat procedures bekort worden en mogelijkheden om te procederen beknot. Deze CHW met daarin de A4 is inmiddels ook door de Tweede Kamer aangenomen.

St. Stop RW19/A4 geeft niet op!

Er zijn, nog steeds, vele argumenten waarom je deze weg niet zou moeten aanleggen. Stop RW19/A4 blijft zich daarom, in samenwerking met andere partijen, verzetten tegen dit absurde plan. Wij doen dat o.a. door het onderbouwen van onze argumenten in rapporten of notities en door het bijhouden van een webstek (www.stoprw19-a4.nl) In 2009 hebben wij 3 relevante notities opgesteld: een inspraakreactie op de Trajectnota/MER ('Gewoon blijven tanken of toch maar na gaan denken'), een reactie op belangrijke nieuwe ontwikkelingen in de periode mei '09– augustus '09 ('Nuchter overwegen') en een onderbouwing van de kritiek dat de "A4 conform Eurlings" niet voldoet aan de afspraken met de streek (IODS-convenant): Deze notities, die wij breed hebben verspreid en door de Milieufederatie integraal zijn overgenomen in hun reacties, zijn te vinden op onze webstek, kijk op: <http://www.stoprw19-a4.nl/index.php/Publicaties>.

Stichting Stop RW19/A4

PLANOLOGISCHE KERN VERGISSING. ZIJN BOEREN TEGEN NATUUR?

Het begon zo mooi met polderen.

Ongeveer tien jaar geleden is met betrokken maatschappelijke partijen besloten dat er een tweede maasvlakte moest komen. Onder voorwaarde dat er natuur gecompenseerd werd. Er is toen besloten 750 ha. natuur en recreatie te realiseren in de omgeving van Rotterdam. Europese regelgeving besliste echter dat de natuur op zee gecompenseerd moest worden. Reservaten op zee zijn gerealiseerd en, u raadt het al, de 750 ha. natuur en recreatie werd nooit meer losgelaten. Om te voorkomen dat mensen zo als ik dit een vorm van overcompensatie zouden noemen heeft men gaande het, jaren durende, proces de functie veranderd van hoogwaardige natuur en recreatie naar natuur en recreatie voor de leefbaarheid van Rotterdam. Hier gaat het mis.

De gemeente Albrandswaard, waar 600 ha. natuur en recreatie moet worden gerealiseerd, heeft alles uit de kast gehaald om te komen tot een maatschappelijk gedragen

plan. (voorwaarde PKB) De provincie Zuid-Holland, die al meer dan een jaar een peloton groen opgeleide ambtenaren in het gemeentehuis heeft geïnstalleerd, wil en zal de robuuste natuur verankeren op Albrandswaards grondgebied. Op inspraakavonden en via zienswijzen blijkt echter dat er totaal geen draagvlak bestaat voor de gebiedstransformatie.

De gemeente wil toch grip op de zaak houden en probeert het ontwerpbestemmingsplan zo te schrijven dat het op papier binnen de PKB valt. Bijna alle gronden krijgen de bestemming natuur. Burgers en boeren wordt voorgehouden dat met beheersovereenkomsten de agrarische bestemming weer kan worden ingevuld. Boeren zien hun agrarisch bestemde grond de status natuur krijgen en hebben grote moeite met het vertrouwen op de belofte dat we dit agrarisch gaan beheren. Het resultaat: vlees noch vis. Waar zijn we nou mee bezig?

De oplossing is zo simpel.

De boeren van 2010 leven niet meer in een grot. Verbreding is het toverwoord voor agrarische bedrijven rond de grote stad. Verbreding is inspelen op de markt, boerenlandwinkels, zorgboerderijen, educatieve bedrijven, ingebed in een recreatief netwerk van wandelpaden, ruiterspaden en struinpaden (denk aan 't ommetje van minister Verburg). Agrarisch ondernemers hebben samen met burgers hun eigen boerenvariant ontwikkeld. Hiervoor bestaat 99% draagvlak; het scheelt een kleine 50 miljoen in aanleg en onderhoud, zorgt voor sociale controle in het gebied en geeft een prachtige overbrugging om van de grote stad over de dijken, door de polder te komen in de prachtige al eeuwen bestaande natuurgebieden zoals De Rhoonse grienden, Carnisse grienden en natuurlijk, 's lands juweeltje, het Klein Profijt. Overdaad schaadt. Het Rijk sluit de ogen door de provincie en de gemeentes te laten zitten met een PKB (Planologische Kern Beslissing) van bijna 10 jaar oud. Als of er niets is gebeurd is in al die jaren!! Verlos uw lagere overheden van de Planologische Kern Vergissing! Er is niemand die het nationaal belang ziet van een inpasingsplan in Albrandswaard. Onze minister Verburg is al tien stappen verder met dit inrichtingsprobleem. Terug naar de basis: polderen in de polder. Wie kan het beheer van groen beter dan diegenen die er in geboren zijn, de vruchten er van plukken en meer dan anderen respect hebben voor natuur.

Het lijkt zo simpel, en dat kan het ook zijn als de agrarisch ondernemers kunnen opereren vanuit hun bedrijf. Het valt

niet mee om een boer eerst weg te sturen en hem dan vervolgens zonder inventaris en gebouwen met een trekker op pad te sturen. Het zal echt een én én situatie moeten worden Agrarische bedrijven, wandelpaden, ruiterspaden en kreken etc. Dan wordt het nog mooier, dan is er draagvlak, dan denken we in oplossingen.

Namens de leden van LTO afd. IJsselmonde: Adjan Vos.

Op 2 december 2009 overtuigden de bewoners van polder Albrandswaard de Provinciale Staten het voorstel van gedeputeerde Hulshoven af te wijzen. Hulshoven wil zelf het bestemmingsplan invullen, waarbij geen plaats is voor agrarische bedrijfsvoering. Hieronder de bijdrage van LTO IJsselmonde.

IDENTITEIT, CULTUUR EN TRADITIE ZIJN GELINKT AAN DE AGRARISCHE SECTOR,

schrijft Marielle Hoogerbrugge aan de Rotterdamse politiek.

Kinderen in polder Schieveen

“En hij was van mening dat wie twee korenaren of twee blaadjes gras kon laten groeien op een stuk grond waar tevoren slechts een enkele groeide, zich verdienstelijker maakte voor de mensheid en zijn land een meer wezenlijke dienst bewees, dan het hele slag politici bij elkaar.” (Jonathan Swift 1725).

In de Oogst van deze week lazen wij dat 2009 is uitgeroepen is tot het jaar van de tradities.”Opvallend veel tradities”, stond er geschreven, “hebben een link met de agrarische sector. ‘Koeien in de wei’ is een traditie die moet blijven, vinden veel Nederlanders. Tradities en rituelen hebben alles te maken met je identiteit. Onze maatschappij verandert zo snel dat bezinning op de eigen wortels nodig is om te weten wie je bent en waar je vandaan komt. Als je weet wat je tradities zijn, dan weet je wie jezelf bent”.

Boeiend om te lezen, want dit verklaart vanuit een ander gezichtspunt waarom wij zoveel moeite hebben met de nieuwe plannen voor Polder Schieveen te Rotterdam. Op persoonlijk vlak is onze boerderij namelijk dezelfde waar vader zijn koeien molk en diens vader het land bewerkte dat hij weer van zijn vader had overgenomen. Dat is dus traditie! Vier generaties hebben hard gewerkt en geleefd met en voor de Polder. Wij zijn gaan houden van deze plek door zijn openheid en zijn echtheid. De agrarische bedrijvigheid, de koeien, schapen en paarden in de wei, het geroep van de Grutto's, de zwermen Kieviten in de lucht, oplichtend door het zonlicht en de geur van vers hooi.

Het gaat niet alleen om ons, velen hebben behoefte aan identiteit. We merken dat aan de honderden kinderen die met school of tijdens lammetjesdag de lammetjes komen aaien, de grote aantallen fietsers en ruiters die genietend uitkijken over het cultuurhistorisch waardevolle landschap, de vele bezoekers van onze Gaaf en Gastvrij Schieveen dag en natuurlijk aan de bewoners van de polder, agrariërs of niet. De koeien staan hier nog in de wei, grote aantallen Grutto's hebben hier hun broedplek, Lepelaars, Kieviten, Tureluurs, boeren zwaluwen enz. ze zijn er allemaal. De conclusie van het onderzoek naar de weidevogels, uitgevoerd in 2009, is veelzeggend:

“Polder Schieveen is rijk aan broedvogels. Er werden 58 soorten broedvogels vastgesteld, waarvan er 15 op de Rode lijst voorkomen. Er zaten in 2009 458 paar weidevogels op ongeveer 400 hectare. Dit betekent, dat er ongeveer 110 weidevogels per 100 hectare zitten. Onder de weidevogels bevonden zich 200 paar kritische soorten. Dat betekent 50 paar kritische soorten per 100 hectare. In vergelijking tot de maatstaven van subsidieregeling agrarisch natuurbeheer (SAN) kwalificeert polder Schieveen zich als zeer belangrijk weidevogelgebied met het hoogste instapniveau”. Consumenten kopen in de polder hun eerlijk stuk Limousinvlees, maar ook groenten, planten eieren enz. Ongeveer 40 paardenliefhebbers verzorgen hun paarden in de aanwezige stallingen. Diezelfde paarden lopen 's zomers heerlijk in het weiland.

Maar....., zoals beschreven, onze maatschappij verandert en ook Schieveen moet zondig veranderen. Nieuwe natte natuur ten koste van de agrariërs en de weidevogels. Natuurmonumenten wil de polder herinrichten en dat mag wat kosten. Vreemd toch dat deze polder waar nu een 10-tal agrarische bedrijven economisch rendabel zijn, in de toekomst zoveel geld moet gaan kosten. De gehele polder moet op zijn kop en vervolgens is het nog maar de vraag of het beoogde resultaat ooit bereikt wordt! Vervolgens moeten wij het doen met overlast van muggen, stank en teken. Daarbij rijst de vraag of moerassen en poelen direct naast het vliegveld wel verantwoord zijn? Recente berichtgeving over de Tijger- en de Malaria mug stelt dat deze insecten prima gedijen in de nieuwe natte natuur. Ze kunnen zo uit het vliegtuig naar hun nieuwe onderkomen vliegen!

Natuurmonumenten wil paden creëren omgeven met 2m hoog riet. Onoverzichtelijke en onverantwoord, zo dicht bij de stad. Wij zijn bang voor de enorme aantrekkingskracht. Niet op recreanten, die gaan liever naar een park om de hoek, maar op de mensen met minder goede bedoelingen. Het wordt ons inziens een perfecte dump, afwerk en deal plaats op slechts 10 min vanaf het Centraal Station. Het te bouwen bedrijventerrein is evenmin gewenst met zoveel leegstaande businessparken in de directe omgeving. Twee minuten verderop ligt de Spaanse polder, waarom deze plek niet versneld herinrichten? Ook in Bedrijfsterrein

Polder Oudeland (gem. Lansingerland), op 500 meter afstand, worden de panden niet verkocht.

Rotterdam geeft subsidies voor groene daken, en tegelijkertijd gaat het grootste stuk groen volledig op de schop. Hoezo CO2 probleem? Wij begrijpen er niets van! Daarbij komt dat Rotterdam Airport altijd de buffer zal blijven tussen de stad (daar waar het bedrijfsleven zich afspeelt) en het nieuwe businesspark, of is het argument dat alle werknemers dagelijks met het vliegtuig komen? Ook willen ze nog 28 villa's gaan bouwen. Die staan letterlijk als een vlag op een modderschuit. Ingepast tussen de bestaande bebouwing, Aan goede infrastructuur ontbreekt het volkomen en van landelijk wonen is absoluut geen sprake meer. Het feit dat de natte natuur daar op afstand blijft is veelzeggend: deze toekomstige bewoners mogen geen 'overlast' ondervinden van de natte natuur. Daarmee geeft Natuurmonumenten toe dat er wel degelijk overlast te verwachten is voor de overige polderbewoners, maar die zijn blijkbaar niet belangrijk.

Wij agrariërs die sinds jaar en dag de polder beheert hebben, zijn teleurgesteld en boos. Er kan, misschien, een koppel koeien voor een paar maanden de wei in, maar geen enkel bedrijf krijgt op dit moment zekerheid over voortzetting in de toekomst. Keer op keer blijkt dat de inrichters geen weet hebben van wat leeft in de polder. moet nog gemaakt worden. De gevolgen van de vuilnisbelt nog onderzocht. Op allerlei manieren hebben we geprobeerd onze standpunten duidelijk te maken. De Bewonersgroep Behoud Schieveense Polder heeft het landbouwmodel als alternatief aangeboden (behoud het goede en voeg recreatie toe, laat de agrariër beheren en zijn boterham verdienen, bovendien veel goedkoper, en geef weidevogels ook de komende jaren een plek om naar terug te keren).

We hebben meegedaan aan werkbijeenkomsten voor het Natuur- en Recreatieplan, maar we hadden ons de moeite en tijd kunnen besparen. Niets is er met onze inbreng gedaan. Ons plan is terzijde gelegd en in het "Overschie Magazine" zijn onze citaten gecensureerd door de deelgemeente, maar dat mag, blijkt uit hun reactie, het is immers hun magazine, dus mogen zij bepalen wat er in komt!! De gemeente en Natuurmonumenten doen er alles aan om te doen voorkomen dat er slechts een kleine groep tegen de plannen is. Het tegendeel is waar, de plannen hebben totaal geen draagvlak onder de bewoners, en omwonenden. Wij strijden voor het behoud van de tradities en rituelen. Het behoud van onze identiteit en die van De Polder Schieveen.

Waarom toch houden bestuurders vast aan allang achterhaalde plannen? Terugkomen op een ingeslagen weg is moeilijk, maar wordt onvergeeflijk als het tot onomkeerbare vernietiging leidt.

Familie Hoogerbrugge, Polder Schieveen, Rotterdam. www.schieveensepolder.eu

STAND VAN ZAKEN BOCHTAFSNIJDING DELFTSE SCHIE

Zoals bij veel grote infrastructurele werken dreigen bij het nieuwe Schiekanaal bij Overschie kostenoverschrijding en vertraagde uitvoering van verouderd beleid, zo schrijft John van den Berg in de Overschiese Krant van 21 januari.

Wat is nu – januari 2010 - de zaken rond de Bochtafsnijding van de Delftse Schie ? Eind november 2009 hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland het principebesluit genomen om de zaak door te zetten en kozen voor een bepaald tracé, dat wil zeggen voor een nieuwe vaarweg vanaf de Doenbrug langs de dijk van het Bedrijvenpark Noord-West naar de Hoge Brug, die buiten het project blijft. Een lang tracé dus. Let wel, dit zijn nog geen uitvoeringsbesluiten waartegen burgers tegen in bezwaar of beroep kunnen gaan. Die volgen naar de opgestelde planning, in de loop van dit jaar. Inmiddels worden in het eerste kwartaal van 2010 wel weer nieuwe onderzoeken uitgevoerd (onder meer op het gebied van archeologie) en wordt door het Stedebouwkundig Bureau DN-Urbland een schets gemaakt voor de inrichting van het te vormen eiland en de huidige vaarweg waarbij de recreatie wordt gestimuleerd. Het voortouw ligt geheel bij de provincie maar de formele procedures vergen de medewerking van diverse anderen lichamen en instanties. Zo moet de benodigde grond van de gemeenten Rotterdam en Schiedam worden gekocht en zijn nog vele andere formele stappen nodig.

Zoals bekend is dit niet het eerste initiatief van de provincie om de bochtafsnijding te realiseren, maar deze poging verschilt wel van de vorige initiatieven doordat de provincie er nu zelf budget voor uittrekt. Ook de argumentatie verschilt. Nu wordt vooral de veiligheid van de doorvaart en het verminderen van overlast voor de omwonenden als argumentatie aangevoerd. Het economische motief is naar de achtergrond geschoven. Dit speelt kennelijk geen grote rol meer voor de eigenlijke bochtafsnijding maar wel voor de wenselijk geachte bevordering van de recreatievaart in de huidige vaargeul.

Commentaar

Nu doet zich een eigenaardig feit voor dat tijdens een onlangs gehouden bijeenkomst van de zogenaamde begeleidingsgroep duidelijk naar voren kwam. Als belangrijke doelstelling van de bochtafsnijding worden de vermindering van overlast voor omwonenden en vergroting van de veiligheid aangevoerd maar van de circa twintig aanwezige omwonenden verklaarde zich maar één expliciet voorstander van de bochtafsnijding, hadden enkelen twijfels maar verklaarde de grote meerderheid zich tegenstander van de bochtafsnijding. De grote meerderheid verklaarde nog geen zinnige onderbouwing van het provinciale standpunt gehoord te hebben.

Een parallel dringt zich op met de kritiek die de laatste jaren op de gang van zaken bij vele andere infrastructurele projecten wordt gehoord. Wat zijn de hoofdpunten van dit soort kritiek ? Om er enkele te noemen:

- In het overheidsbeleid worden vrij vage algemene beleidslijnen aanvaard waaraan meerjarenbudgetten en plannen zijn gekoppeld.
- De uitwerkingen daarvan berusten vaak op verouderde gegevens en wenselijke taakstellingen. Bij concrete uitvoeringsmaatregelen wordt de nut- en noodzaakdiscussie voortdurend ondergeschoffeld.
- De kosten worden systematisch onderschat, onder meer omdat probeert zoveel mogelijk mensen te vriend te houden door extra voorzieningen of aanpassingen.

Resultaat is vaak een ook nog weer sterk vertraagde uitvoering van verouderd beleid tegen belangrijke meerkosten waardoor nagenoeg iedereen ontevreden is. Het gezag en prestige van de overheid worden steeds verder ondermijnd. De vertegenwoordigende politieke organen staan aan de zijlijn toe te kijken en hebben niet of nauwelijks grip op de gang van zaken. Iets dergelijks lijkt zich op bescheiden schaal ook in Overschie te gaan voordoen rond de bochtafsnijding van de Delftse Schie.

Er is al sinds mensenheugenis een beleid van de provincie gericht op de bevordering van vervoer over water. Feitelijk heeft de (provinciale) overheid daarvoor maar weinig beleidsinstrumenten. In tegenstelling met eerdere pogingen is daar nu een provinciaal budget voor, evenals voor de bevordering van de recreatievaart. De nut- en noodzaak-discussie wordt ook hier steeds ondergeschoffeld. We zien al een aantal kostenverhogende factoren aankomen, mede om omwonenden een beetje te vriend te houden. Niemand vertrouwt elkaar nog omdat iedereen dubbele agenda's vermoedt. Een realistisch scenario dreigt te worden dat er een niet te stuiten proces in werking is gezet dat er toe leidt dat over zo'n jaar of tien een bochtafsnijding is gerealiseerd

terwijl er dan minder scheepvaartbewegingen zijn dan nu. Om dan de investeringen nog wat meer rendabel te maken moet uiteindelijk ook de Hoge Brug er aan geloven. Ter bevordering van de recreatievaart wordt uiteindelijk toch maar een jachthaven aangelegd in het nieuwe eilandje. Niemand is tevreden. Omwonenden niet, het gaat toch anders dan zij willen. Beroepsvaart niet, want nog meer beroepsvervoerders leggen inmiddels het loodje. Politici niet vanwege de voortdurende kritiek op de procedures en de kostenoverschrijdingen. Is er één politicus zijn die dat echt wil ?

John van den Berg

IN MEMORIAM MAARTEN VAN HERK

Maarten van Herk

Op 6 december jl. overleed Maarten van Herk, vanaf de oprichting voorzitter van de St. Natuur en Milieuwacht Berkel&Rodenrijs. Voorjaar 2008 stelden we vijf vragen aan Maarten. Zijn kennis van waterbeheer, analyse van het verleden en blik op de toekomst zijn nog immer actueel. Eind 2007 zagen VTM en SNMW hun juridische strijd voor het behoud van de polder bekroond met de uitspraak van de Raad van State dat dit belangrijk weidevogelgebied niet zondermeer opgeofferd mag worden aan recreatieve moerasnatuur.

Vraag: waar strijd je voor? Maarten: "Op 26 februari heb ik 87 kaarsjes uitgeblazen. Daar heb ik de stofzuiger maar voor klaar gezet, anders was het maart geworden eer ik klaar was! In 1992, toen er sprake is van samenvoeging van de B-Driehoek hebben we de Stichting Milieuwacht Berkel opgericht. We vochten de uitbreiding van Rotterdam Airport aan, de plannen voor industrie en moerassen in Schieveen, de Groenzone Berkel-Pijacker. We hebben een uitgesproken mening over nut en noodzaak van extra infrastructuur, zoals de aanleg van de A16/13 en de verbreding van de Doenkade. Destijds hebben we gewaarschuwd voor files ná aanleg van de N470, de wateroverlast en de minimale groene doorgangen. Daar is niet naar geluisterd en nu blijkt ons gelijk. Het bestemmingsplan Polder Oudeland (industrie) hebben we gemist omdat de inspraak in de zomer gehouden werd. Dat is typisch voor de politieke kringloop: ambtelijke ideeën worden bevooroordeeld, naar de burger wordt niet geluisterd.

Twintig jaar geleden zijn de boeren met zachte hand verdreven, omdat hen werd gezegd dat 'er andere plannen lagen en zij geen bestaansrecht meer hadden'. En de boeren vertrokken, omdat zij niet samenwerkten. Nu zie je een andere mentaliteit, ook hier in de Bergboezem. In Schieveen merkten de agrariërs dat verzet tot aan de Raad van State loont. Bovendien is driekwart van de bevolking vóór behoud van het platteland met de boeren en de koeien."

Vraag: Wat is zo bijzonder aan de Bergboezem? Maarten: "Het is een cultuurhistorisch monument. Vier generaties terug heeft mijn familie meegewerkt aan de drooglegging. Mijn grootvader was zo krom als een hoepel door het zware werk. De Bergboezem was een veenplas, ontstaan na het turfsteken. In die tijd stierven duizenden mensen aan allerlei ziektes. De moerassen waren een gevaar voor de volksgezondheid. Na het droogmalen werden de polders eigendom van een gemeenschappelijk polderbestuur dat precies wist hoe om te gaan met de wisselwerking tussen water, wind en het grasland. Als de wind verkeerd stond en ze de Bergboezem lieten vollopen, was die in twee dagen weer leeggemalen. Die geplande 'bypass' (kanaal dwars door het land) en dat nieuwe gemaal zijn overbodig."

Vraag: Hoe zie je de toekomst? Maarten: "De volgende generatie zal denken 'wat een sukkel' en hun hoofd schudden over de stomme ideeën van de politiek van nu. Vruuchtbaar en schoon weiland laten verwilderen noemen ze milieuwinst. Kijk naar Ackersdijk, daar hebben de mensen weinig aan. Natuurmonumenten laat eerst de weilanden verwilderen en door paarden begrazen. Nu willen ze de weidevogels terug, vervangen daarom de paarden door koeien, maar zonder agrarisch beheer lukt het niet het land in zijn oude natuurwaarde te herstellen. Ik hoop dat de politiek nu eens naar de deskundige burger luistert en niet naar de tekentafel theoretici die geen verstand van het land hebben.

Vraag: u blijft nog doorgaan? Maarten: "Ik heb mijn gedrevenheid uit de Tweede Wereldoorlog. Ik heb van 1942 tot 1945 in het verzet gezeten. Destijds streed ik voor het vaderland tegen de indringers van toen, de Duitsers. Nu strijd ik voor het land, tegen de indringers uit de politiek." Maarten, het was een eer met je samen te werken. Jouw gedrevenheid inspireert nu de mensen de strijd om het recht vol overtuiging voort te zetten.

INSPRAAK EN RECHTSPRAAK

De VTM is statutair belanghebbende in Rijnmond en omgeving met als brede doelstelling behoud en bescherming van het agrarische open landschap en de daarbij behorende cultuurhistorische, landschap- en natuurwaarden. Ruimtelijke en infrastructuurplannen worden getoetst aan de aspecten water-, bodem- en luchtkwaliteit en gezonde leefomgeving en een goede afweging van nut en noodzaak van nieuwbouwplannen en waterberging. De VTM pleit voor het vastleggen van de relatie tussen gezondheid en leefomgeving in een Gezondheid Effect Screening (GES). Indien nodig worden juridische procedures gevoerd, in samenwerking met lokale organisaties, bedrijven en bewoners. Lidmaatschappen van professionele en juridische milieuoorganisaties dragen bij aan kennis en versterken de positie binnen het netwerk.

De VTM geeft reacties op de volgende projecten en procedures:

Landschap en ruimtelijke ordening

- ❑ Bergboezem Berkel&Rodenrijs. Beroep ingesteld tegen het revisiebesluit van Gedeputeerde Staten van het vernietigde bestemmingsplan Bergboezem en tegen de ontheffing verleent door LNV aan het Hoogheemraadschap Delfland voor het doden van grutto kuikens ten behoeve van waterberging. Bezwarenprocedures tegen gemaal, inlaatconstructie, en aanleg moerasnatuur ten koste van het weidevogellandschap.
- ❑ Polder Schieveen. Territoriumbescherming van weidevogels ook buiten het broedseizoen is onderwerp van de voortgezette procedure bij de Europese Commissie. Bedenkingen tegen het ontwerp bestemmingsplan en exploitatieplan villakavels zijn juridisch onderbouwd. Vastgehouden wordt aan het bewonersinitiatief: de agrarische poldervariant. De preferente positie van Natuurmonumenten is aangevochten en daarmee hun inrichtingsvoorstel voor 200 ha middeleeuws krekenslandschap met rietmoerassen. Samen met bewoners, bedrijven en organisaties.
- ❑ Bezwaar wegen het niet-aanwijzen van Delfland als habitatgebied voor weidevogels in het kader van Natura 2000 waarin bovengenoemde polders liggen.
- ❑ Beroep tegen de aanleg van 750 ha natte natuur, gekoppeld aan de aanleg van Maasvlakte II, i.s.m. diverse lokale groepen, agrariërs en overige bewoners in Albrandswaard, de Schiezone en de Vlinderstrik. Samen bewoners, bedrijven en organisaties, o.a. in Albrandswaard,
- ❑ Landschapspark Buytenland. Zienswijzen Ontwerp Bestemmingsplan.
- ❑ Schiezone, onderdeel 750 ha leefklimaatcompensatie aanleg Maasvlakte 2. Bedenkingen ontwerp bestemmingsplan.
- ❑ Bochtafsnijding van de Delftse Schie nabij Overschie. Samen met omwonenden en Oud Overschie is een lobby traject gestart om het cultuurhistorisch en landschappelijk waardevol poldertje te behouden.
- ❑ Vlinderstrik: reacties op het ontwerp bestemmingsplan en het ontbreken van een mer voor de totale 750 ha leefklimaatcompensatie voor aanleg Maasvlakte 2.

Infra

- ❑ A4 Midden Delfland: reactie op de Trajectnota/Mer. Voor behoud van het polderlandschap.

- ❑ Verbreding Doenkade (N209). Ontwerp Bestemmingsplan en reactie op de MER
- ❑ Aanleg A16/13. Zienswijzen bij trajectnota MER.
- ❑ Zienswijzen bij wijziging aanwijzing luchtvaartterrein Rotterdam Airport
- ❑ A4 Zuid: indien noodzakelijk niet horen, zien of ruiken, geen aantasting leefomgevingkwaliteit. In samenwerking met de St. Behoud Polderlandschap Hoekse Waard en werkgroep Stop A4 zuid.

Bedrijfsterreinen

- ❑ Aanvechten nut en noodzaak aanleg nieuwe bedrijfsterrain in Polder Schieveen en Polder Oudeland. Voor herstructurering bestaande bedrijfslocaties.
- ❑ Lobby voor duurzame (her)inrichting en toepassing SER ladder.

(Weide)vogel en landschapsbescherming

- ❑ Zienswijze Natura 2000: inbreng SOVON inventarisatie met gegevens over de vogelsoorten, waarvan 1% van de wereldpopulatie in Delfland voorkomt. Klacht aan de Europese Commissie vanwege het niet-aanwijzen van Delfland als weide/watervogel habitatgebied.
- ❑ Lobby om de teloorgang van agrarische landschappen aan de kaak te stellen, i.s.m. LTO en agrariërs, Comité Nieuwe Natuur Nee en st. Het Groene Hart.
- ❑ Bezwaar tegen kap van 170 bomen in Schiedam Noord ten behoeve van de aanleg van fiets- en wandelpad.
- ❑ Vermelding Grutto op de Bijlage I Europese Vogelrichtlijn, ingezet in 1973, hernieuwd in 2005 en 2009.
- ❑ Plaatsing van landschapborden bij bedreigde landschappen vanwege 45 jarig jubileum.

Klapwijkse knoop: 'ecologische verbindingzone'

WETENSWAARDIG

HOMMELES, VOOR ELKE NATUURKLUS

Hommeles is gespecialiseerd in het leveren van materialen en diensten voor het maken van insecten-, vogel-, en dierenkisten in uw tuin met respect voor de natuur en het milieu. Hommeles is ontstaan vanuit de constatering dat mensen graag praktisch met natuur bezig willen zijn. Aangeboden diensten en producten hebben zich al bewezen in de

praktijk als leuke en leerzame activiteiten. Hommeles springt in op een leemte in het huidige standaard Natuur en Milieu-educatie (NME) activiteiten aanbod. Het aanbod van Hommeles is geschikt voor kinderen en volwassenen.

Voor meer info zie: www.hommelesnme.nl

HOME, DE FILM/ALARMKREET VAN YANN ARTHUS-BERTRAND

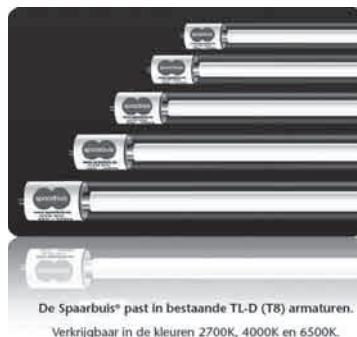

Op 5 juni 2009, Wereldmilieudag, ging de film Home van Yann Arthus-Bertrand in première. Deze Franse fotograaf werd in 1994 beroemd met zijn fotoboek 'De aarde vanuit de hemel'. Home is schitterend mooi en indringend verontwaardigend tegelijk. In 18 maanden heeft Yann in 54 landen op 128 locaties bijna 500 uur filmmateriaal geschoten. Hij deelt zowel zijn bewondering als zijn bezorgdheid met de kijker: 'In zijn 200.000 jarig bestaan heeft de mens nu het evenwicht desastreus verbroken waarop de aarde 4 miljard

jaar berustte. De klimaatopwarming, het uitputten van de natuurlijke rijkdommen, het uitroeien van steeds meer diersoorten: de mens heeft zijn eigen leefwereld in gevaar gebracht. Voor pessimisme is het te laat: de mens heeft nog amper tien jaar om de trend te keren, om in te zien dat hij de schatkamer van de aarde niet kan blijven leegroven, enkel ter bevrediging van zijn eigen consumptiegedrag.'

Op internet is de film via YouTube gratis te bekijken.

TL BUIS ERUIT! SPAARBUIS ER IN!

De Spaarbuis* past in bestaande TL-D (T8) armaturen.
Verkrijgbaar in de kleuren 2700K, 4000K en 6500K.

Na de spaarlamp nu ook de spaarbuis. De Spaarbuis is de tot 60% energiebesparende oplossing voor bestaande TL-armaturen. De oude T8 armaturen zijn eenvoudig te up-graden door ze te voorzien van energiezuinige spaarbuizen. De Spaarbuis is een helder glazen (ook in kunststof verkrijgbaar) behuizing waarin een tot 60% energiebesparende T5-buis met een compact voorschakelapparaat

(VSA) is gebouwd. Omdat de Spaarbuis geschikt is voor het T8-armatuur, kunnen energieverblindende T8-buizen snel (lees voordelig) en eenvoudig worden vervangen. De Spaarbuis past door zijn ontwerp in 99% van alle gevallen in bestaande T8-type armaturen.

Voor meer info zie: www.spaarbuis.nl

DE VTM STEUNT U BIJ INSPRAAK EN ACTIE

Gebeurt er in uw omgeving iets waarmee u het niet eens bent? Wilt u dat laten weten aan de politiek en de beleidsmakers, maar weet u niet precies hoe u dat aan moet pakken of zoekt u medestanders?

De Vereniging Tegen Milieubederf kan u op verzoek steunen bij inspraak en bezwaarprocedures over onderwerpen op het gebied van milieu, ruimtelijke ordening en leefomgevingkwaliteit.

AANMELD-BON

Naam:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Telefoonnummer:

E- mailadres:

Datum:

Handtekening:

JA! Ik word lid van de VTM voor €15,- per jaar.
Ik wacht met betalen op de acceptgiro die mij wordt toegezonden.

DEZE BON OPSTUREN IN EEN GEFRANKEERDE ENVELOP NAAR:

Vereniging Tegen Milieubederf
Postbus 21690
3001 AR Rotterdam

Aanmelden kan ook via de website www.vtm-milieu.nl

